

Sokoldalú munkásságára jellemző, hogy a XIX–XX. század fordulóján az újságírás nesztorának is tekintették, joggal, hiszen 1848-tól 60 éven át volt alapítója, szerkesztője, munkatársa különböző lapoknak a kolozsvári *Ellenőr*től a pesti *Magyar Hírlapon* át Erdély egyik hangadó lapjáig a *Korunk*ig.

Köváry László méltatásakor szólnunk kell Kolozsvár város életében, a városszépítés irányításában betöltött szerepéről. Az ő nevéhez fűződik Kolozsvár befásítása, részt vett Erdély legszebb főterének a Szent Mihály templomot övező területnek rendezésében, a Sétátnak és a házsongárdi Pantheonnak csinosításában. A lelkes városgazdának maradandó alkotása Kolozsvár egyik városnegyedének a Köváry-telepnek létrehozása volt. A Fellegvár északi oldalán fekvő birtokát felparcelláztatta és az itt épített öt utcányi házakat kedvező törlesztési feltételek mellett a vasutasoknak jutatta.

Befejezésül feltehetjük azt a kérdést, hogy Köváry László népszerűségének magyarázata miben rejlik és ki is volt ő tulajdonképpen?

Márki Sándor szerint Köváry nagy hatásának titka abban állt, hogy a történelemnek mindig arról a kérdéséről írt, mely az erdélyi magyar olvasóközönséget legjobban érdekelte és amire korában a legnagyobb igény mutatkozott. Akadémiai székfoglalójában a művelődéstörténeti beállítottságú történetírás fontosságát hangsúlyozta, nyolcvanéves korában ars poeticáját a következőképpen fogalmazta meg: „Ha már mégis szöveg kell itt, az emberi élet véghatárán ... elmondom magam, hogy mi szerettem volna lenni. Író, erdélyi író, Erdély leírója, ismertetője”.

Sebestyén Kálmán

Bonyhádi emlékek a száz esztendeje született Sárdy Jánosról

1935-ben harmincnégy évi szolgálat után nyugdíjba vonult a bonyhádi katolikus egyházközség kántortanítója, Schlenker Mihály. Az udódváltás feszült politikai légkörben zajlott. Bonyhádon és a környékbeli németajkú falvakban ekkoriban már felerősödött a pángermán propaganda. A tavaszi országgyűlési képviselőválasztáson a germán kultúrfőlnyét hirdető Basch Ferenc helyi képviselőjelölt 42,5 százalékot ért el.

A „volksdeutsch” szemlélet erősödése hatott a bonyhádi kántorválasztásra is. A két pályázó egyike Bonyhád környéki (cikói) sváb származású tanító, a vetélytársa pedig az ugyancsak Tolna megyei születésű dunaföldvári másodtanító, Sárdy János volt. A bemutatkozó szereplésen nagy sikert aratott a 28 éves Sárdy fellépése, megjelenése, szárnyaló tenorja, ám a „volksdeutsch” propaganda és a csapravert boroshordók befolyása győzött: Sárdy vesztésként távozott, pedig az ellenfelének hangja nem vette fel a versenyt az övével.

E kudarc ellenére Sárdy János művészi pályája gyorsan ívelt fölfelé. Ha kántortanító nem lehetett is Bonyhádon, 1936-ban a Magyar Állami Operaház ösztöndíjasa, két év múlva pedig szerződött rendes tagja volt. Bonyhádi hívei nem felejtették el: a Vas Gereben Irodalmi és Művészeti Kör, valamint a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének bonyhádi csoportja meghívta Sárdy János operaénekest vendégszereplésre, amit ő el is fogadott, és óriási sikert aratott a tenoráriákkal. Férfias megjelenése, színészi képessége, humora, vidékies kiejtése, sajátos énekhangja hamarosan az egész országban népszerűvé tette. Operák, operettek, daljátékok, filmek főszereplője volt évtizedeken át. Az *érdemes művész* 62 évet élt, 1907-től 1969-ig. Születésének századik évfordulóján a bonyhádiak tisztelettel idézik fel Sárdy János emlékét.

Aki hallott hajdanán falusi kántortanítókat énekelni, elmélázhat azon: hány fiatal tehetség, gyönyörű énekhang futhatott volna be hasonló művészpályát.

Kolta László

Papageno szerepében, Mozart Varázsfuvola című operájában